

BÜLTEN

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

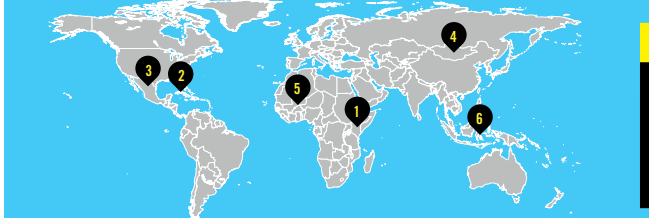

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ ÜYE VE DESTEKÇİLERİ İÇİN
2016/1

★ ★ WINEHOUSE ★ CAFE ★ BAR ★ RESTAURANT ★ ★

Sivilleri hedef alan her türlü saldırıyı kınıyoruz!

6-7

Dünyada İnsan Haklarının Durumu

Her yıl dünya çapındaki insan hakları ihlallerini mercek altına aldığımız Uluslararası Af Örgütü Yıllık Raporu yayınlandı.

8

Benim Bedenim Benim Haklarım:

Devrimden Beş Yıl Sonra Tunus'ta Kadın Hakları

10

Ankara ve İstanbul'daki Saldırıları Kınıyoruz

11

Güneydoğu'da Uygulanan Kesintisiz Sokağa Çıkma Yasakları ve İhlal Edilen İnsan Hakları

14

Avrupa Birliği Mültecileri Korumasız Bıraktı

Mart ayında gerçekleşen AB-Türkiye zirvesinde, Avrupa ülkeleri mültecilere yeterli koruma sağlama konusunda utanç verici bir anlaşmaya ortak oldu.

16

Roboski'de Cezasızlık Azmi

Gazeteci Kemal Göktaş yazdı: "Türkiye, savaş uçakları tarafından vatandaşlarının bombalanmasını yargılamayan bir ülke olarak tarihe geçti."

Sevgili destekçilerimiz,

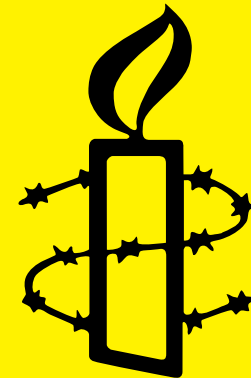
Ne acı ki son iki sayımızı da yayıma hazırlarken bombalı saldırıların haberlerini aldık. Barış Mitingine katılan insanlara yapılan saldırının ardından bu sayıyı yayıma hazırladığımız sırada da Ankara'da Kızılay'da ve ardından İstanbul'da İstiklal Caddesi'nde patlayan bombalar ile sarsıldık. Acımız büyük. Toplumun bu kayıpları kanıksamaması, haklarını talep etmesi hiç bu kadar önemli olmamıştı. İnsanların temel haklarının en başında olan yaşam hakkı ihlallerinin sona ermesi için çalışmaya devam edeceğiz.

Şubat sonunda tüm dünyadaki insan hakları ihlallerini ortaya seren yıllık raporumuzu açıkladık. Günümüz tablosu 2. Dünya Savaşı sonrasında da kötümser, daha fazla insan can güvenliği nedeniyle evlerini terk etmek zorunda kaldı. Geçtiğimiz yıl uluslararası sistemin yerlerinden edilen insanlara koruma sağlama kapasitesinin ne kadar yetersiz olduğunu gördük. Aynı zamanda, başta Suriye olmak üzere bir çok ülkede devam eden çatışmalar sırasında tehlike altındaki bir çok sivilin korunamadığını gözlemledik. Kuruluş amacı "gelecek nesilleri savaş felaketinden kurtarmak" ve "temel insan haklarına inancı yeniden teyit etmek" olan BM'nin 70. yılında içinde bulunduğumuz durum uluslararası mekanizmaların yetersizliği ortaya koyuyor. Sistemin eksiklikleri her zamankinden daha görünür halde.

Raporda toplam 500 milyon nüfusu ile dünyanın en zengin siyasi bloğu olan AB'nin mülteci krizine yönelik insani ve haklara saygılı bir çözüm bulmaması da eleştiriliyor. AB ülkelerinin kabul etmeyi taahhüt ettikleri mülteci sayısı inanılmaz ölçüde yetersiz. Avrupa'ya ölümü göze alarak gelen mülteciler geri gönderilme tehdidi ile karşı karşıya. Ekim ayında Türkiye ile imzalanan anlaşma yerleşik mülteci nüfusuna yardım amaçlı 3 milyar Avro ve Türkiye'de insan haklarına yönelik giderek artan hoşgörüsüzlüklere gayri resmi şekilde göz yumulması karşılığında, Türkiye'nin özellikle sınır kontrollerini güçlendirerek Yunanistan'a mülteci ve göçmen akışını sınırlandırmasını içeriyor.

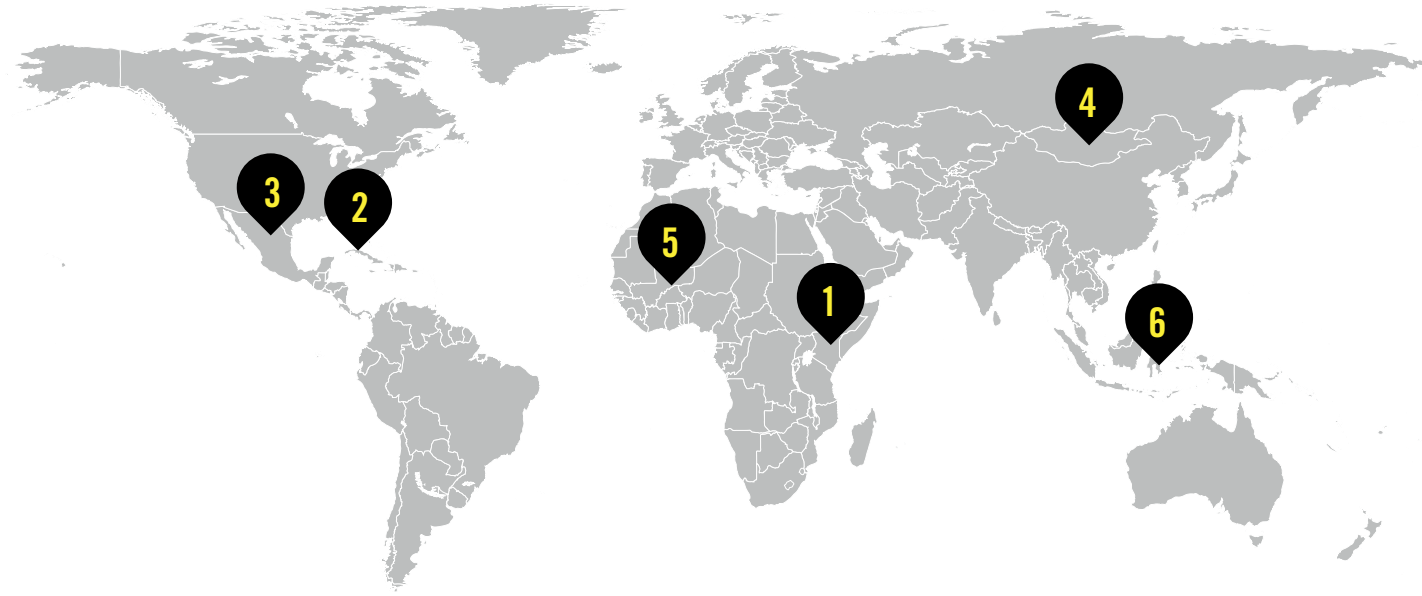
Türkiye'de insan haklarının durumu ise Haziran ayındaki genel seçimler sonrası PKK ile Türk Silahlı Kuvvetleri arasındaki çatışmaların Temmuz ayında tekrar başlaması ile ciddi şekilde kötüye gitti. Basın ve ifade özgürlüğüne yönelik baskılar, barışçıl toplanma özgürlüğünün engellenmesi ve polisin aşırı güç kullanımı, insan hakları ihlallerini gerçekleştirenlerin cezasız kalması, işkence ve kötü muamele, silahlı gruplar tarafından gerçekleştirilen ihlaller, mülteci ve sığınmacıların durumu raporun Türkiye bölümünde öne çıkanlar. Rapor ile ilgili daha fazla bilgiyi ilerleyen sayfalarda bulabilirsiniz.

Desteğiniz ve katılımınız için çok teşekkür ederiz...

Emek Eren, Vekil Direktör, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi

DÜNYA GENELİNDEN İYİ HABERLER

1 Kenya'da Zafer

© Amnesty International

Kenya'nın Mombasa ilinde yol genişletmesi nedeniyle evlerini kaybetme tehdidi altında olan iki topluluk için Ekim ayında iyi haberler vardı. Otoyol yetkilileri, insanları zorla yerinden etmenin yanlış olduğunu kabul etti ve yol çalışmasından etkilenecek olanların yeniden yerleştirilme süreciyle ilgili kapsamlı bir plan geliştirme sözü verdi. Bu gelişme, yeni yolun Jomvu ve Bangladeş halklarına yapacağı etkiye dikkat çeken büyük bir Uluslararası Af Örgütü kampanyasının peşi sıra gerçekleşti.

2 Guantanamo'dan Serbest Bırakıldı

Shaker Aamer, herhangi bir suçlama ya da dava olmaksızın 13 yıldır tutulduğu ABD'nin Guantanamo Körfezi'ndeki cezaevinden serbest bırakıldı. Kötü şöhretli cezaevine 2002'de ilk gönderilenlerden biri olan Aamer burada gözaltında tutulan son Birleşik Krallık vatandaşıydı. Uluslararası Af Örgütü aktivistleri, 10 yıldan uzun süre Aamer için kampanya yürüttü.

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

3 İşkence Mağduru Kurtuldu

Meksika'daki "İşkenceyi Durdurun" kampanyamızla ilgili çok güzel haberler var. Adrian Vasquez, yanlış kimlik tespiti sonucu işkence görüp hapse mahkûm edildiği üç yılın ardından sonunda özgür! Binlerce aktivistimiz Adrian'ın adalet arayışına destek vermek için harekete geçmişti. Adrian, 2 Aralık'ta serbest bırakılıp eşini görmeye giderken "Af Örgütü'ndeki herkese çok teşekkür ederim. Beni her zaman desteklediniz, çok mutluyum." diye konuştu.

4 Ölüm Cezasına Elveda

Moğolistan, Aralık ayında ölüm cezasını tarih kitaplarına gönderen son ülke oldu. Bu, Uluslararası Af Örgütü ve aktivistlerinin yıllar süren baskıcı sonucu gerçekleşti. Uluslararası Af Örgütü Moğolistan Şubesi Kampanya Koordinatörü Amarzaya "Bu güzel haberleri duyduğumuz için hepimiz büyük bir heyecan içindeyiz." diye konuştu. "Bu, bir kez daha hep birlikte çalışarak insan hakları üzerinde nasıl bir etki yaratabileceğimizi gösteriyor."

© Amnesty International Mongolia

5 2016'da Benim Bedenim Benim Haklarım

Cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakları kampanyamız olan "Benim Bedenim Benim Haklarım", hız kazanmaya devam ediyor. Mart ayında, kadınlar ve kız çocuklarının bedenlerini, hayatlarını ve geleceklerini etkileyecek kararlar alırken karşılaştıkları engellere dikkat çekerek Burkina Faso ile ilgili son araştırmamızı sunduk. İrlanda'yı kürtajı suç olmaktan çıkarmaya çağıran imza kampanyamız, yüz binlerce imzaya ulaştı. Tunus'ta cinsel şiddet ve diğer toplumsal cinsiyet temelli şiddetten sağ kalanlara yönelik ayrımcılığın durdurulması çağrısıyla yürüttüğümüz kampanyamız ise sürüyor.

© Michael von Bergen

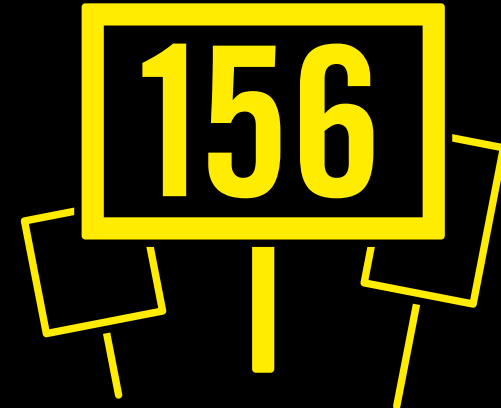
6 Filep Karma Serbest

Endonezyalı düşünce mahkumu Filep Karma, nihayet Kasım ayında serbest bırakıldı. Filep, 2004'te politik bir seremoni sırasında Papua bağımsızlık bayrağını çekmesinin ardından hapse mahkum edilmişti. Karar, Uluslararası Af Örgütü aktivistlerinin Filep'in serbest bırakılması için yürüttüğü uzun soluklu kampanyanın ardından geldi.

© Amnesty International

Her yıl dünya çapındaki insan hakları ihlallerini mercek altına alan Uluslararası Af Örgütü Yıllık Raporu 24 Şubat'ta yayınlandı. 2015 yılında 160 ülkedeki insan hakları temelli kaygıların dile getirildiği raporda, dünyanın çeşitli bölgelerinde yaşanan şiddet olaylarına, ifade özgürlüğü üzerindeki baskılara, insan hakları ihlallerine ve küresel mülteci krizine dikkat çekiliyor. İşte rakamlarla 2015 yılı...

En az 156 insan hakları savunucusu gözaltında öldü ya da öldürüldü.

61

61 ülkede barışçıl düşüncelerini ifade eden kişiler hapis cezasına mahkum edildi.

113 ülkede ifade ve basın özgürlüğü keyfi bir şekilde kısıtlandı.

Dünya genelinde 60 milyondan fazla kişi evlerinden edildi.

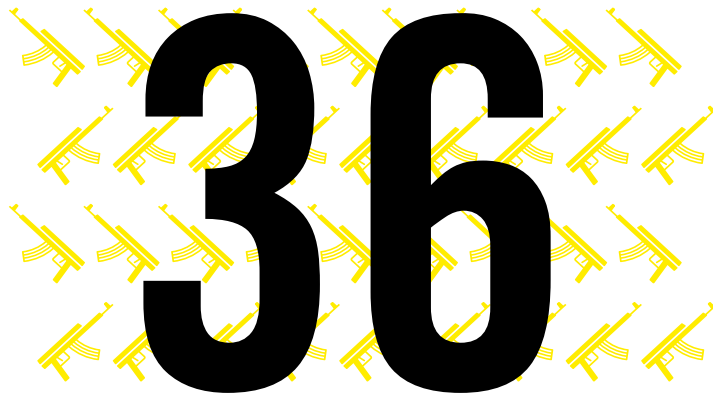
122 ülke işkence veya diğer kötü muamelede bulundu.

En az 19 ülkede savaş suçu işlendi ya da "savaş hukuku" ihlal edildi.

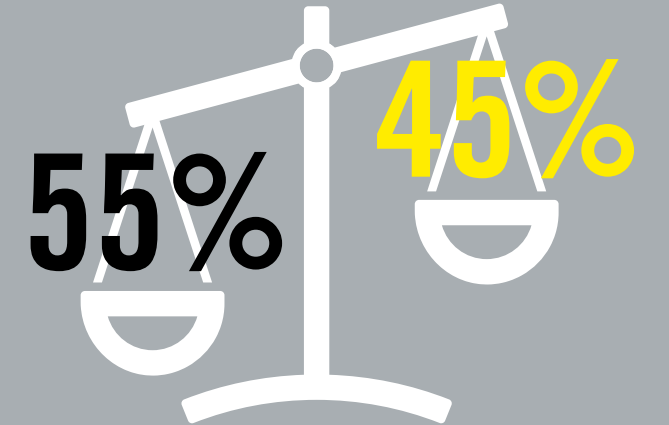
30 ülke mültecileri hayatlarının tehlike altında olduğu ülkelere dönmeye zorladı.

36 ülkede silahlı gruplar insan hakları ihlalleri gerçekleştirdi.

4'ü 2015 yılında olmak üzere 20 ülkede eşcinsel evliliği ya da birliktelikleri tanıyan kanunlar kabul edildi.

Ülkelerin %55'inde adil olmayan yargılamalar gerçekleştirildi.

BENİM BEDENİM BENİM HAKLARIM

Devrim'den Beş Yıl Sonra Tunus'ta Kadın Hakları

Tunus'ta ülkeyi 23 yıl yöneten Cumhurbaşkanı Zeynel Abidin Bin Ali'nin devrilmesiyle sonuçlanan Yasemin Devrimi özgürlük, onurlu yaşam ve daha iyi yaşam koşulları çağrılarının yanı sıra, ülkedeki 5,5 milyon kadının daha güçlü haklara sahip olması umudunu da taşıyordu. Peki, devrimden beş yıl sonra Tunus kadın hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği açısından nerede duruyor?

OY VERME HAKKI VE SİYASETE KATILIM

Tunus'ta kadınlar 1957'de, Fransa'dan bağımsızlığın kazanılmasından bir yıl sonra oy verme hakkını elde etti. Bir kadının bakan olması için aradan 20 yıl geçmiş olsa da 1959'dan beri seçilme hakkına sahipler. Parti seçim listelerinde 1999'dan 2011'e kadar gönüllülük esası temelinde uygulanan cinsiyet kotası 2011 yılında Devrim'in hemen ardından yasal bir zorunluluk haline geldi. Böylece 2014'te parlamentodaki koltukların yüzde 30'unu kadınlar aldı.

İŞ GÜCÜNE KATILIM

2010'da Tunus'taki hakimlerin yüzde 33'ü ve avukatların yüzde 42.5'i kadındı. 2013'te tüm mühendislerin yüzde 30'u ve 2014'te tüm tıp doktorlarının yüzde 42'si kadındı. Her ne kadar kadınların eğitim oranı erkeklerinkinden daha yüksek olsa da ve daha fazla kadın üniversiteden mezun olsa da, işgücünde hala kadınların sayısı erkeklerden daha az. Ayrıca otuz bakanlık pozisyonundan yalnızca üçü kadınlara ait.

ÜREME HAKLARINA ERİŞİM

Tunus, hamileliğin ilk üç ayında talep üzerine gecikmeksizin kürtaj olma hakkını 1973'te uygulamaya soktu. Ve yine 1973'ten beri ücretsiz doğum kontrol yöntemlerine erişim prensipte mümkün. Fakat evli olmayan kadınların kürtaj talepleri babanın rızasının gerektiği gerekçesiyle reddediliyor. Ve evli kadınlar kamu kliniği personeli tarafından ahlak dışı olduğu gerekçesiyle hamileliği sonlandırmaktan vazgeçirilmeye çalışılıyor veya kürtaj kasti olarak geciktirilerek gerçekleşmesi engelleniyor.

EVLİLİK HAKLARI

Ülkede özellikle 1980'lerde güçlenmeye başlayan kadın hakları hareketinin baskısıyla 1993'te önemli yasal değişiklikler gerçekleştirildi. Kadınlar özellikle boşanma, evlenme ve mülkiyet konusunda kazanımlar elde etti. Fakat kocalar hala "aile reisi" kabul ediliyor. Her iki eş de, genellikle kadınları güçsüzleştiren davranış ve inanışları temel alan gelenek ve göreneklere göre belirlenmiş "evlilik görevlerini" yerine getirmek zorunda kabul ediliyor.

**TUNUS'TA
TEÇAVÜZCÜLER
DEĞİL
CİNSEL
ŞİDDETEN
SAĞ KALANLAR
KORUNMALI!**

**Sessiz kalma,
Sen de imzacı ol!**

ACİL EYLEM
ORG.TR

CİNSEL VE TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI ŞİDDET

Tunuslu kadınların yüzde 47,6'sı hayatları boyunca en az bir kez şiddete uğruyor. Bunların yüzde 15,7'si ise cinsel şiddete maruz kalıyor. Cinsel ya da toplumsal cinsiyete dayalı şiddetten sağ kalanlar aileleri veya toplum tarafından damgalanıyorlar. Yasalar şiddetten sağ kalanları korumakta başarısız kalıyor. Ceza kanunu cinsel şiddeti kişinin "namusuna" saldırı olarak tanımlıyor. Tecavüz çok zayıf bir şekilde tanımlanıyor, evlilik içi tecavüz ise tanınmıyor. Yasalar, tecavüzünün tecavüz ettiği genç kadınla evlenmesi durumunda ceza almamasını sağlıyor.

Tablo karanlık olabilir. Ancak Devrimin merkezinde yer alan Tunuslu kadınlar toplumsal cinsiyet eşitliği için ve cinsel ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı mücadelelerini sürdürüyor. Onların mücadelesi Tunus'ta sağ kalanlar için adaleti mümkün kılabilir.

Siz de kampanyamıza imza vererek bu mücadeleye destek olabilirsiniz // acileylem.org.tr

TÜRKİYE AÇIKLAMALARI

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ

TAHIR ELÇİ'Yİ KAYBETMENİN DERİN ÜZÜNTÜSÜNÜ YAŞIYORUZ 28 KASIM 2015

Uluslararası Af Örgütü, Türkiye Şubesi'nin ilk üyelerinden biri olan, avukat ve insan hakları savunucusu Tahir Elçi'nin ölümü üzerine bir başsağlığı mesajı yayımladı. Mesajda, "Türkiye yetkililerinden, Türkiye'deki insan hakları savunucularını ve hareketini derinden yaralayan bu cinayetle ilgili en kısa zamanda bağımsız ve tarafsız bir soruşturma yürüterek olayın cezasız kalmamasını garanti altına almalarını talep ediyoruz" denildi. <http://bit.ly/aforgutu36>

TUTUKLANAN GAZETECİLERİ SERBEST BIRAKIN! 18 ARALIK 2015

Uluslararası Af Örgütü, Türkiye yetkililerini, 26 Kasım 2015 tarihinde tutuklanan Cumhuriyet Gazetesi çalışanları Can Dündar ve Erdem Gül'ü salıvermeye çağırıyor. Örgüt, "bu tutuklamalar, yetkililerin Türkiye basınındaki muhalif sesleri susturma girişimlerinin, bir kez daha acıklı bir örneğini teşkil etmektedir" açıklamasında bulundu. <http://bit.ly/aforgutu37>

AKADEMİSYENLERİN GÖZALTINA ALINMASI İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ ÜZERİNDEKİ BASKILARI ŞİDDETLENDİRİYOR 16 OCAK 2016

Uluslararası Af Örgütü, 'Barış İçin Akademisyenler' metnine imza atan akademisyenlerin gözaltına alınması üzerine bir basın açıklaması yayımladı. Konuyla ilgili konuşan Uluslararası Af Örgütü Türkiye araştırmacısı Andrew Gardner, "Süresi belirsiz sokağa çıkma yasakları altında süren askeri operasyonlar, büyük acılara ve yaygın insan hakları ihlallerine neden oluyor. Türkiye yetkilileri söz söyleyenleri gözaltına almak yerine dinliyor olmalı" dedi. <http://bit.ly/aforgutu38>

ÖLÜ SAYISI ARTIYOR, AĞIR YARALILARIN YARDIM TALEPLERİNE YANIT VERİLMİYOR 28 OCAK 2016

Uluslararası Af Örgütü, Türkiye yetkililerinin, Cizre'de ateş altındaki ve yoğun top atışına tutulan bir binanın bodrumunda altı gündür bulunan 20'den fazla yaralı insanın yardım isteklerine yanıt vermekte yetersiz kaldığını duyurdu. Konuyla ilgili konuşan Uluslararası Af Örgütü Türkiye Araştırmacısı Andrew Gardner, "Bu çaresizlik: İçlerinde ağır yaralı olduğu çok açık olan kişiler eğer acilen tıbbi müdahalede bulunulmazsa ölüm riski ile karşı karşıya" dedi. <http://bit.ly/aforgutu43>

HALEP'TEN KAÇAN BİNLERCE SURİYELİNİN TÜRKİYE'YE GİRİŞİ ENGELLENİYOR 22 ŞUBAT 2016

Uluslararası Af Örgütü, Öncüpınar/Bab al-Selam sınır geçişindeki incelemelerinin ardından dün bir açıklamada bulundu. Açıklamada "Türkiyeli yetkililer, geçen iki haftada kuzey Halep kırsalının yoğun bombalanmasından kaçan, acil tıbbi bakım ihtiyacı olan yaralı sivillerin girişine engel olmuştur" denildi. Örgüt aynı zamanda Türk güvenlik güçlerinin, kaçakçıların yardımıyla sınırı gayriresmi bir şekilde geçmeye teşebbüs eden, aralarında çocukların da bulunduğu çaresizlik içindeki sivilleri nasıl vurduğunu ve yaraladığını belgeledi. <http://bit.ly/aforgutu39>

HÜKÜMET BASIN ÖZGÜRLÜĞÜNÜN ÜZERİNDEN SİLİNDİR GİBİ GEÇERKEN, ZAMAN GAZETESİNE EL KONULDU 4 MART 2016

Uluslararası Af Örgütü, Zaman gazetesine kayıym atanmasıyla ilgili bugün bir açıklama yayımladı. Açıklamada, "Zaman gazetesine mahkeme tarafından kayıym atanarak el konulması, Türkiye yetkililerinin muhalif medyaya karşı devam ettirdiği kıyımın rahatsız edici en son perdesi" denildi. Konuyla ilgili açıklama yapan Uluslararası Af Örgütü'nün Türkiye araştırmacısı Andrew Gardner, "Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın hükümeti, eleştirel seslere saldırmak ve onları dizginlemek isteyerek temel hakların üzerinden silindir gibi geçiyor" dedi. <http://bit.ly/aforgutu40>

AB TÜRKİYE ZİRVESİ: AVRUPALI VE TÜRK LİDERLER SİĞİNMA HAKKINA ÖLÜMCÜL DARBE VURUYOR 8 MART 2016

Avrupa Birliği Konseyi ve Türkiye arasında gerçekleşen görüşmelerden sonra Uluslararası Af Örgütü bugün bir açıklama yayımladı. Açıklamada, "İnsanların yeniden yerleştirilmesi ve Avrupa'ya güvenli ve yasal yollar sunulması için koşulsuz çaba göstermek yerine onları Türkiye'ye geri göndermeye dair kalıcı ısrar, mülteci krizi ile başa çıkmak nezdinde korku verici şekilde dar görüşlü ve insanlık dışı bir tutum göstermektedir" denildi. <http://bit.ly/aforgutu41>

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ ANKARA KIZILAY'DAKİ BOMBALI SALDIRIYI KINAMAKTADIR 14 MART 2016

Uluslararası Af Örgütü Ankara Kızılay'da gerçekleştirilen bombalı saldırıyı kınadı. Açıklamada, "Hiçbir şey sivilleri kasten hedef alan veya gelişigüzel saldırıları meşrulaştıramaz. Bombalamanın sorumluları yaşam hakkını ve insanlığın temel ilkelerini yok saymıştır" denildi. Örgüt, Türkiye yetkililerini, hızlı, tarafsız ve kapsamlı bir soruşturma yürütmeye ve patlamanın tüm sorumlularını adalet önüne çıkararak adil yargılamaya çağırıyor. <http://bit.ly/aforgutu42>

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ TAKSİM SALDIRISINI KINIYOR 21 MART 2016

Uluslararası Af Örgütü 18 Mart'ta İstiklal Caddesi'nde gerçekleştirilen bombalı saldırıyı kınadı. Yayımlanan mesajda, "hiçbir şey kasten sivilleri hedef almayı meşrulaştıramaz" denildi. Örgüt, Türkiye yetkililerini, hızlı, tarafsız ve kapsamlı bir soruşturma yürütmeye ve patlamanın tüm sorumlularını adalet önüne çıkararak adil yargılamaya çağırıyor. <http://bit.ly/aforgutu44>

13 ve 19 Mart'ta Ankara ve İstanbul'da gerçekleştirilen bombalı saldırılarda hayatını kaybedenler ve yaralananlar için acımız çok büyük. Hayatını kaybedenlerin tüm sevenlerine, yakınlarına ve herkese başsağlığı diliyoruz.

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

Ankara ve İstanbul'daki Saldırıları Kınıyoruz

13 Mart'ta saat 18.30'dan hemen sonra Ankara'nın merkezi Kızılay'da gerçekleşen patlamada, yetkililere göre, 14 Mart itibarıyla, 37 kişi hayatını kaybetti ve 100'den fazla kişi yaralandı. Yetkililer, patlamanın hareket halindeki bir arabada bulunan en az bir intihar bombacısı tarafından gerçekleştirildiğinden şüphelenmektedir. Bu, son altı ay içerisinde Ankara'nın merkezini hedef olan üçüncü saldırıdır.

18 Mart'ta saat 11.00'den hemen önce İstanbul'un alışveriş ve eğlence merkezi İstiklal Caddesi'nde gerçekleştirilen intihar saldırısı ise aralarında bombacının da bulunduğu beş kişiyi öldürdü ve 20 kişiyi yaraladı. Saldırının bir turist grubunu hedef aldığı görülmektedir.

Uluslararası Af Örgütü olarak bu acımasız saldırıları kınıyoruz. Hiçbir şey kasten sivilleri hedef almayı veya gelişmiş güzel saldırı gerçekleştirilmeyi meşrulaştıramaz. Saldırıların sorumluları yaşam hakkını ve insanlığın temel ilkelerini yok saymıştır.

Her iki olayla ilgili Türkiye yetkililerini hızlı, tarafsız ve kapsamlı bir soruşturma yürütmeye ve patlamanın tüm sorumlularını adalet önüne çıkararak adil yargılamaya çağırıyoruz.

Saldırılarda hayatını kaybedenlerin tüm sevenlerine, yakınlarına ve herkese başsağlığı diliyoruz.

©Refik Tekin / NarPhotos

GÜNEYDOĞU'DA UYGULANAN KESİNTİSİZ SOKAĞA ÇIKMA YASAKLARI VE İHLAL EDİLEN İNSAN HAKLARI

Hükümet ve Kürdistan İşçi Partisi (PKK) ile arasındaki barış sürecinin Temmuz 2015'te sona ermesinden bu yana PKK'nin silahlı gençlik kanadı Yurtsever Devrimci Gençlik Hareketi (YDG-H) ile güvenlik güçleri arasında Güneydoğu'nun kentsel alanlarında silahlı çatışmalar yaşanıyor. Güvenlik güçlerinin YDG-H'ya yönelik operasyonları yoğunlaştırmasıyla birlikte bu bölgelerin bazılarında Aralık ayından itibaren genişletilmiş ve kesintisiz sokağa çıkma yasakları uygulanmaya başladı. Diyarbakır'ın Sur ilçesi ile Şırnak'ın Cizre ve Silopi ilçelerinin de dahil olduğu bu bölgelerde 24 saatlik sokağa çıkma yasakları aylarca sürdü ve 200.000 kişinin hayatını tehlikeye atarak adeta toplu cezalandırmaya dönüştü.

Yasaklar sırasında bölge sakinlerinin evlerinden ayrılmalarına engeller konuldu. Bölge sakinleri elektrik kesintisi ve su sıkıntısıyla karşı karşıya kaldı ve temel gıda malzemelerine erişmek için evlerinden çıkamadılar. Tıbbi bakıma ihtiyaç duyan sakinler sağlık hizmetlerine erişmek için mahallelerini güvenle terk edemedi.

Ambulanşlar bazı vakalarda güvenlik durumu nedeniyle sokağa çıkma yasağı altında bulunan bölgelere giremedi veya güvenlik güçleri tarafından erişimleri engellendi.

Aylarca süren kesintisiz sokağa çıkma yasağı altında kalan bu bölgelerde gerçekleştirilen operasyonların karakteristiğini oluşturan ağır silah kullanımı ve keskin nişancılar tarafından açılan ateş, YDG-H üyelerini yakalamaktan çok öldürmek amacıyla yürütülerek bölgede yaşayan kapana kısılmış halkın hayatını tehlikeye attı. Bu bölgelerde aralarında kadın, çocuk ve yaşlıların da bulunduğu en az 150 kişinin öldürüldüğü bildirildi. Uluslararası Af Örgütü güvenlik güçlerinin yanı sıra YDG-H'nin de silahlı çatışmalar sırasında pervasız bir şekilde silah kullandığına dair tutarlı ve güvenilir bilgiler edindi.

Türkiye'nin serbest dolaşım özgürlüğü hakkını koruma yükümlülüğü vardır. Bu hak bazı sınırlamalara tabi olabilirken, herhangi bir kısıtlama kanun tarafından sağlanmalı, meşru bir amaca dayandırılmalı ve gerekli ve orantılı

olmalıdır. Kamu düzenini yeniden tesis etmek, dolaşım özgürlüğünü kısıtlamak için meşru bir neden olabilir. Ancak süresi belirsiz ve kesintisiz sokağa çıkma yasağı orantısız bir kısıtlamadır ve diğer insan hakları ihlalleriyle sonuçlanmıştır.

Bununla birlikte yaşam hakkını koruyan uluslararası standartlar, kolluk kuvvetleri tarafından uygulanacak öldürücü gücü ve özellikle ateşli silah kullanımını, meşru müdafaa ya da yakın ölüm veya ciddi yaralanma tehlikesine karşı başkalarını savunma ile kısıtlamıştır. Ateşli silahların kasıtlı şekilde öldürücü kullanımı yaşamı korumanın kesinlikle kaçınılmaz olduğu durumlar dışında yapılamaz (İlke 9, BM Güç ve Ateşli Silah Kullanımına Dair Temel İlkeler).

Uluslararası Af Örgütü olarak 11 Ocak'ta Türkiye'ye taraf olduğu uluslararası insan hakları hukuku yükümlülüklerini hatırlatan bir Acil Eylem (UA 6/16) çağrısında bulunduk. Bölgedeki duruma dair araştırmalarımız sürmektedir.

2016 YILI DAVA GÖZLEM PROGRAMI

Uluslararası Af Örgütü Hollanda Şubesi ve Türkiye Şubesi'nin ortak çalışması olarak 2005'ten bu yana süren dava gözlem programı kapsamında 10'a yakın şubeden (Hollanda, Fransa, İngiltere, Belçika, Finlandiya, Çek Cumhuriyeti, ABD, Almanya, Norveç) gözlemciler Türkiye'deki davaları izleyerek raporlama yapıyor. Bu raporlar daha sonra kampanyalar yürütmek amacıyla kamuoyuyla paylaşılacak basın metinleri hazırlarken ya da tematik raporda güvenilir veriler olarak kullanılıyor.

Abdullah Cömert Davası

22 yaşındaki Abdullah Cömert, 3 Haziran 2013 tarihinde Gezi Parkı Eylemleri sırasında Hatay'da başına isabet eden bir gaz fişegi sonucu yaşamını yitirdi.

15 Nisan 2014 tarihinde Hatay 2. Ağır Ceza Mahkemesi, şüpheli polis memuru Ahmet Kuş hakkında "olası kastla insan öldürme" suçundan hazırlanan iddianameyi kabul etti. Fakat ardından dava, sanık polis avukatlarının başvurusu üzerine güvenlik sebebiyle Balıkesir'e nakledildi. Dosyada, Cömert'in başına isabet eden gaz fişegi sonucu öldüğüne dair Adli Tıp raporu ve söz konusu gaz fişeginin 45 dereceden düşük bir açıyla atıldığına ilişkin bilirkişi raporları bulunuyor.

Sanık polis Ahmet Kuş'un tutuksuz olarak yargılandığı davanın dokuzuncu duruşması 14 Mart 2016 tarihinde Balıkesir 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.

Nihat Kazanhan Davası

12 yaşındaki Nihat Kazanhan, 14 Ocak 2015 tarihinde Cizre'de polis aracından açılan ateş

sonucu yaşamını yitirdi.

19 Mart 2015 tarihinde, Cizre Ağır Ceza Mahkemesi, 5 şüpheli polis memuru hakkında düzenlenen iddianameyi kabul etti. Sanık polis memuru Mehmet Nurbaki Göçmez, "olası kastla nitelikli öldürme" suçundan, diğer 4 sanık polis memuru ise "kamu görevlisinin suçunu bildirmeme" suçundan yargılanıyorlar. Dosyada, zırhlı araçtan çekilen görüntülerde polisin bir yandan bölgeye gaz bombası attığı sırada gaz Kazanhan'ın başından vurulduğunu gösteren zırhlı araçtan çekilen görüntüler bulunuyor. Davanın 12 Şubat 2016'da görülmesi planlanan 5. duruşması, Cizre'de devam eden sokağa çıkma yasakları sebebiyle görülemedi.

Sanık polis Mehmet Nurbaki Göçmez tutuklu, diğer 4 sanık polis memurunun ise tutuksuz olarak yargılandığı davanın bir sonraki duruşması, 8 Nisan 2016 tarihinde görülecek.

Dilek Doğan Davası

25 yaşındaki Dilek Doğan, 18 Ekim 2015 tarihinde İstanbul Sarıyer Küçükarmutlu'daki evinde yapılan arama sırasında polis kurşunuyla vurulmasının ardından yaşamını yitirdi.

26 Kasım 2015 tarihinde, İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesi, şüpheli özel harekât polis memuru Yüksel Moğultay hakkında "ihmalî davranışla kasten öldürme" suçundan düzenlenen iddianameyi kabul etti. 17 Şubat 2016 tarihinde Çağlayan Adliyesi'nde görülen ilk duruşmada aile, sanık polis ve tanık polisler mahkeme tarafından dinlendi.

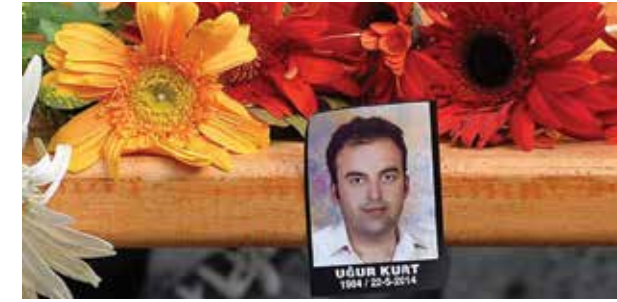
Sanık polis Yüksel Moğultay'ın tutuksuz olarak yargılandığı davanın ikinci duruşması 20 Nisan 2016 tarihinde İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.

Lütfillah Tacik Davası

17 yaşındaki Lütfillah Tacik, 27 Mayıs 2014 tarihinde Van Yabancılar Geri Gönderme Merkezi'nde bir polis tarafından dövülmesinin ve hastaneye vaktinde ulaştırılmamasının ardından, Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin yoğun bakımında beyin kanaması neticesinde yaşamını yitirdi.

30 Haziran 2015 tarihinde Van 2. Ağır Ceza Mahkemesi, şüpheli polis Serdar Oran hakkında "basit yaralama" ve "ölüme sebebiyet verecek şekilde kasten yaralama" suçlarından, şüpheli polis memuru Hasan Özgür Özdemir hakkında ise "görevi kötüye kullanma" suçundan düzenlenen iddianameyi kabul etti. 19 Kasım 2015'te davanın ilk duruşması, 19 Ocak 2016'da ikinci duruşması, 10 Mart 2016'da ise üçüncü duruşması görüldü. Avukat Mahmut Kaçan'ın davaya müdahillik talebi, Tacik'in ailesinin vekâleti bulunmaması sebebiyle her duruşmada mahkeme tarafından reddediliyor. Dosyada, Adli Tıp Kurumu tarafından verilen tokat atmanın kabulü halinde bunun beyin kanaması gelişmesine etkisi olabileceğine ilişkin bir rapor bulunuyor.

Sanık polisler Serdar Oran ve Hasan Özgür Özdemir'in tutuksuz olarak yargılandıkları davanın 4. duruşması 21 Nisan 2016 tarihinde Van 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.

Uğur Kurt Davası

31 yaşındaki Uğur Kurt, 22 Mayıs 2014 tarihinde Okmeydanı'nda katıldığı bir cenaze töreni sırasında polis kurşunuyla başından yaralanmasının ardından yaşamını yitirdi.

20 Ekim 2014 tarihinde, şüpheli polis memuru Sezgin Korkmaz hakkında ilk olarak "taksirle adam öldürme" suçundan iddianame düzenlendi. Fakat ardından İstanbul 85. Asliye Ceza Mahkemesi, suçun niteliğinin "olası kastla adam öldürme" olarak düzenlenmesi gerektiğinden hareketle görevsizlik kararı vererek dosyayı İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdi. 19 Şubat 2016 tarihinde görülen son duruşmada olay anına ait polis aracından çekilen görüntüler izlendi. Görüntülerde, Uğur Kurt'un vurulmasının ardından orada bulunan polisler tarafından Kurt'un TC kimlik kartı üzerinden GBT taraması yapılarak sabıkalı olup olmadığının kontrol edildiği görülüyor.

Sanık polisin tutuksuz olarak yargılandığı davanın altıncı duruşması, 31 Mayıs 2016 tarihinde İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.

Mart

14 Mart 2016
Abdullah Cömert
Balıkesir 2. Ağır Ceza Mahkemesi

18 Mart 2016
Şafak Kurt
Akhisar 2. Asliye Ceza Mahkemesi

25 Mart 2016
Can Dünder ve Erdem Gül
İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi

30 Mart 2016
ÇHD Davası
İstanbul 18. Ağır Ceza Mahkemesi

Nisan

Nisan 2016
Ethem Sarısülük
Aksaray Ağır Ceza Mahkemesi

5 Nisan 2016
Ahmet Yıldız
İstanbul Anadolu 5. Ağır Ceza Mahkemesi

6 Nisan 2016
Çağlayan Avukatlar Davası
İstanbul 90. Asliye Ceza Mahkemesi

8 Nisan 2016
Nihat Kazanhan
Cizre Ağır Ceza Mahkemesi

18 Nisan 2016
Yasin Börü
Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesi

20 Nisan 2016
Dilek Doğan
İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesi

21 Nisan 2016: Lütfillah Tacik
Van 2. Ağır Ceza Mahkemesi

Mayıs

13 Mayıs 2016
Sultanbeyli İşkence Davası
İstanbul Anadolu 3. Ağır Ceza Mahkemesi

31 Mayıs 2016
Uğur Kurt
İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi

Duruşma Takvimi // Duruşma Takvimi // Duruşma Takvimi

AVRUPA BİRLİĞİ MÜLTECİLERİ KORUMASIZ BIRAKTI

Mart ayında gerçekleşen AB-Türkiye zirvesinde, Avrupa ülkeleri uluslararası sorumluluklarına arkasını döndü ve mültecilere yeterli koruma sağlama konusunda utanç verici bir anlaşmaya ortak oldu.

Bugün milyonlarca insan evlerini işkence, zulüm, silahlı çatışma, yoksulluk hatta ölüm gibi insan hakları ihlallerinden kaçmak için terk ediyor. Uluslararası toplum Suriyeli mültecilerin korunmasını sağlama konusunda başarısız oldu, mültecilerin büyük bir bölümünün güvenlik ve koruma bulma umudu karşılık bulmadı. Çatışmaların sona erebileceğine dair ise ufukta herhangi bir emare bulunmuyor, insanlar kaçmaya devam ediyor ve edecek. Bu sırada çaresiz bir halde kamyonların ve teknelerin içinde sıkışmış, tehlikeli yollardan geçerek kendileri ve sevdikleri için güvenli ve sürdürülebilir bir hayata ulaşmaya çalışırken yollarda ölüyorlar. Her bir ölüm Avrupa'nın güvenli ve yasal yollar sağlamakta gösterdiği başarısızlığa işaret ediyor. Dünyanın uzun bir süredir karşı karşıya kaldığı en ciddi mülteci krizinin esas sorumluluğunu ise orantısız bir biçimde Suriye'ye komşu olan ülkeler üstleniyor. Türkiye, Lübnan, Ürdün, Irak ve Mısır'dan oluşan bu beş ülke, Suriyeli mültecilerin yüzde 95'ini barındırıyor. Suriyeli mülteci krizinin tarihsel büyüklüğüne ve komşu ülkelerde yarattığı ciddi etkilere rağmen, uluslararası toplum tarafından verilen destek, var olan ihtiyacın gerçekten çok altında. Mültecilerin yoğun olarak barındığı beş ülkedeki Suriyeli mültecilerin yeniden yerleştirmeleri (resettlement) en acil olarak ele alınması gereken konulardan biri; ancak uluslararası ölçekte sağlanan toplam yeniden yerleştirme kotası utanç verici düzeyde düşük. Mart ayında AB ve Türkiye arasında yapılan göç anlaşması mültecilerin insan haklarının korunmasını sağlamaktan çok uzak. Mülteci pazarlığı diyebileceğimiz bu görüşmelerde mültecilerin geri gönderilmeleri ve takas edilmeleri, Türkiye'nin geri

göndermeler açısından "güvenli üçüncü ülke" olarak kabul edilmesi, mültecilerin kullandığı Balkan rotalarının kapanması ve Türkiye'ye yapılacak ek finansal yardımlar konularına odaklanıldı. Mültecilerin yeniden yerleştirilmesi ve Avrupa'ya güvenli ve yasal yollar sunulması için koşulsuz çaba göstermek yerine onları Türkiye'ye geri göndermeye odaklı bu pazarlık dar görüşlü, geleceğe dair sürdürülemez ve insanlık dışı politikaları yansıtıyor. Türkiye 2016 yılının başında, üç milyona yakın mülteciyle dünyada en çok mülteci ağırlayan ülkedir ve tek başına bu sorumluluğun altından kalkabilmesi beklenemez. AB-Türkiye göç anlaşmasının bir parçası olarak Türkiye'ye önerilen finansal yardımlar uluslararası toplumun daha fazla sorumluluk paylaşması açısından kesinlikle önemli olmakla beraber, AB liderleri maddi kaynakların mülteciler için harcanacağına ve mevcut insan hakları ihlallerinin duracağına yönelik garantileri de sağlamalıdır. "Güvenli üçüncü ülke" kavramına Uluslararası Af Örgütü de genel olarak güçlü olarak karşı koymaktadır. Bu kavram, bireysel sığınma başvurularının adil ve etkili bir şekilde işleme alınması hakkına erişimin engellenmesi ve sonuçlanabilmesi demektir. Bu da geri göndermeme ilkesinin ihlalidir. Türkiye'nin 'güvenli üçüncü ülke' olarak kabul edilmesi için geçerli bir sebep yoktur. Türkiye'nin mültecileri zorla Suriye ve Irak gibi ülkelere zorla sınır dışı ettiğini Uluslararası Af Örgütü daha önce belgeledi. Ayrıca Türkiye'de genel olarak mülteciler barınma, eğitim, sağlık ve çalışma gibi haklara yeterli erişim hakkından yoksun umutsuz koşullar içinde yaşamaktadır.

Türkiye'den Yunanistan'a geçmeye çalışan mültecilerin yüzde 91'i Suriye, Afganistan ve Irak'tan gelmekte ve acilen uluslararası korumaya ihtiyaç duymaktadır. Fakat AB-Türkiye göç anlaşmasında da gördüğümüz gibi Avrupa ülkeleri mültecilere ve sığınmacılara koruma ile temel hizmetler sağlamaktan çok sınırları engellemek üzerine politikalar üretmektedir. AB ülkeleri mülteci ve sığınmacıların sınırdan doğrudan geçiş pratiğini durdurmak için baskıyı yükseltirken hala on binlerce insan Yunanistan'da yollarda sıkışmış durumda ve acilen insani yardım ihtiyacının giderilmesini umutsuz bir şekilde bekliyor. Balkan rotasındaki tüm ülkeler arasında Şubat 2016 ortasında imzalanan bir anlaşma da sınır geçişlerinde Afgan uyrukluların geçişinin kabul edilmemesini tetiklemiş görünüyor. Ayrıca, AB-Türkiye göç anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sadece birkaç saat sonra Türkiye'nin ülkede bulunan Afgan sığınmacıları zorla geri göndermesi, anlaşmanın uygulanmasının mültecilerin hayatını daha en başından tehlikeye atacağını göstermektedir. Biz, Uluslararası Af Örgütü olarak bu anlaşma öncesi ve süresince yürütülen tartışma ve eylemlere Avrupa genelinde önemli katkılar sunduk. Bundan sonra da mülteci ve sığınmacıların insan haklarının korunması için mücadelemizi sürdüreceğiz ve sesimizi daha çok çıkaracağız.

**Uluslararası Af Örgütü
Türkiye Şubesi'nin mülteci hakları
alanında yürüttüğü #YollardakiHaklar
kampanyasını desteklemek için:
yollardakihaklar.org**

/// MÜLTECİ HAKLARI ETKİNLİKLERİ /// MÜLTECİ HAKLARI ETKİNLİKLERİ ///

TÜRKİYE'DE ULUSLARARASI KORUMA VE GEÇİCİ KORUMA PRATİKLERİ ÇALIŞTAYI

Türkiye'nin farklı şehirlerinden konuyla ilgili çalışan 40 avukat, sivil toplum örgütü temsilcisi ve akademisyenin katılımı ile idari gözetim ve sınırdışı uygulamaları ve yargı pratikleri ele alınarak değerlendirildi. 18-19 Aralık 2015 tarihinde, 4 oturumdan oluşan çalıştay İstanbul'da düzenlendi.

İlk gün "Mevzuat ve Mültecilerin Haklara Erişimi" ve "Türkiye'nin Sınır Politikaları – Mültecilerin Korumaya Erişimi" başlıklarını içeren iki oturum; İkinci gün "İdari Gözetim ve Sınırdışı Kararları – Mevzuat Tartışmaları" ve "İdari Gözetim ve Sınırdışı Kararları - Yargı Pratikleri" başlıklarını içerecek iki oturum gerçekleştirildi.

Çalıştay tartışmalarının yazılı olarak yayınlanması planlanmaktadır.

17 HAZİRAN 2015 İZMİR DÜNYA MÜLTECİLER GÜNÜ PANELİ

Dünya Mülteciler Günü kapsamında 17 Haziran Çarşamba günü 19:00'da İzmir'de buluştuk ve konuşmacılarımızla birlikte son yılların en büyük mülteci krizi olan Suriyeli mültecilerin Türkiye ve diğer bölgelerdeki durumunu tartıştık.

7 Haziran'da gerçekleşen Genel Seçimler'in ardından Türkiye'de Suriye'den gelen

mültecileri ne bekliyor?

Konuşmacılar:
Ceyda Karan, Cumhuriyet Gazetesi Volkan Görendağ, Uluslararası Af Örgütü Muhammed Salih Ali, İzmir Suriyeli Mültecilerle

Dayanışma Derneği Moderasyon:
Coşkun Üsterci, Türkiye İnsan Hakları Vakfı

10 ARALIK 2015 NİŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ PANELİ

10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü nedeniyle düzenlenen Nişantaşı Üniversitesi'nde düzenlenen 'Ortadoğu'daki Güncel Gelişmeler Bağlamında Mültecilik, Göç ve Sınır Tartışmaları' başlıklı panele düzenlendi. Panele Uluslararası Af Örgütü Türkiye Mülteci Hakları Koordinatörü Volkan Görendağ ve UNHCR (BM Mülteciler Yüksek Komiserliği) Türkiye Temsilciliğinden Selen Ay konuşmacı olarak katıldı.

ROBOSKI'DEKİ "CEZASIZLIK" AZMI

Kemal Göktaş/Gazeteci

Roboski'de çoğu çocuk 34 kişinin öldürüldüğü bombardımanla ilgili Anayasa Mahkemesi'ne yapılan başvurunun reddedilmesiyle iç hukuk yolları tamamlandı. Dosyanın bireysel başvuru yoluyla götürüldüğü Anayasa Mahkemesi'nin, 20 ay sonra verdiği kararlar Türkiye, savaş uçakları tarafından vatandaşlarının bombalanmasını yargılamayan bir ülke olarak tarihe geçti.

Anayasa Mahkemesi, dosyadaki başvuruları reddetmekte oldukça zorlanacağı açıktı ve işte bu yüzden kimsenin aklına gelmeyen bir "açık" bularak dosyanın esasına girmeden ret kararı verdi. Oysa kapağı açılmadan ret kararı verilen dosyadaki bilgi ve belgeler, sorumluların net olarak belirlenebileceği verileri sunuyordu.

Diyarbakır Özel Yetkili Başsavcılığı'nın görevsizlik kararından sonra soruşturmayı üstlenen Genelkurmay Askeri Savcılığın takipsizlik kararına göre, neredeyse bütün bir ordunun dahil olduğu süreçlerle gelişen bombardımanda "kaçınılmaz hataya" düşülmüştü.

Kararda, istihbarat raporlarının bölgeye yönelik eylem bildirdiği ve sınıra yaklaşan grubun davranışının kaçakçıya benzemediği vurgusu yapılmıştı. Takipsizlik kararında "İHA görüntülerinden kimin terörist kimin kaçakçı olduğunun anlaşılabilmesi, İHA'nın tespit ettiği ısı kaynaklarının çok olması, aralarındaki mesafeleri koruyarak 3 grup halinde yürümleri, gruptakilerin, aydınlatma ve diğer topçu atışlarından, İHA'nın kendilerini izlediğinden haberdar olmalarına rağmen yürümeye devam etmeleri" gibi gerekçeler "kaçınılmaz hata"nın dayanakları olarak gösteriliyor.

Dosyada yer alan ifadeler ve İçişleri Bakanlığı Müfettiş Raporu ise gerçeklerin bambaşka olduğunu gösteriyor. Raporda grubun içinde PKK'lı olduğu yönünde herhangi bir spesifik istihbaratın olmadığı belirtiliyor. Ayrıca Askeri Savcılığın kararında İHA'larla tespit edilen grubun, yapılan top atışlarına rağmen yollarına devam etmelerinin "kaçakçı davranışı" olmadığı savunulmasına rağmen, müfettiş raporunda top atışlarının grubun uzağına yapıldığı için grubun tepki göstermediği anlatılıyor.

Yerel askeri birimlerin ve 2. Ordu istihbarat

Komutanı Albay Aygün Eker'in İHA'nın tespit ettiği görüntüleri analiz ederken üstlerini "Bunlar terörist değil, kaçakçı" diye uyardığı, savcılık ifadelerinde yer alıyor. Savcılığın takipsizlik kararında ise bu ifadelerle hiç değinilmiyor.

Kararda gelen grubun askeri üs bölgelerine saldırı düzenleyebileceği endişesi ile bombardıman kararı verildiği belirtilmesine rağmen en yakın askeri üssün grubun beklediği yere mesafesinin 5 km olması da bu argümanı çürütüyor.

Bütün bunlara rağmen takipsizlik kararı verilmesine en anlamlı itirazlardan biri, takipsizliğin kaldırılması talebini reddeden Hava Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Mahkemesi heyeti içinden geldi. Sistem, Roboski katliamının cezasızlıkla kapatılması konusunda bütün tedbirlerini almış olsa da bir yerlerde hakikatleri dile getiren vicdanların ortaya çıkmasına engel olamıyordu.

Ret kararı, Mahkeme Başkanı Albay Oğuz Pürtaş'ın karşı oyuyla, 1'e karşı 2 oyla alındı. Pürtaş "kaçınılmaz hata" değerlendirmesi yapma yetkisinin" savcıya değil mahkemeye ait olduğunu ve takipsizlik kararının kamu vicdanını tatmin

etmeyeceğini belirterek "Kısa vadede maslahata ve kamu yararına uygun gözükse de uzun vadede mülkün temeli olan adalet duygusuna ve devlete zarar vereceğini" belirtti. Pürtaş, bu karardaki şerhinden 1 yıl sonra; Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ne savcı olarak atanacak ve bu atama "cezalandırma" olarak değerlendirilecekti.

Takipsizliğe yapılan itirazın ardından bireysel başvuruyu 20 ay beklendikten sonra görüşen Anayasa Mahkemesi, 53 başvurucudan 3'ünün avukatlarının vekaletnamesinin dosyada yer almadığı gerekçesiyle 15 gün içinde eksikliğinin tamamlanması için tebligatta bulunduğu avukatın belgeleri 2 gün gecikmeli sunması nedeniyle ret kararı verdi. AYM, belgeleri 2 gün geç veren avukatın sunduğu sağlık raporunu ise "ağır, ameliyat gerektiren veya ölümcül bir hastalık" olmadığı gerekçesiyle kabul etmedi. Karar 1'e karşı 4 oyla alındı. Üye Osman Paksüt bu kadar önemli bir dosyada avukatın sunduğu raporun kabul edilmesi gerektiği görüşüyle karara karşı çıktı.

Şimdi dosya AİHM'e gidecek ve kim bilir kaç yıl sonra ihlal kararı çıkacak. Ama Roboski soruşturmasının bu kısa öyküsü, ihlal kararının da adaleti sağlamaya yetmeyeceğini gösteriyor.

ACİL EYLEMLER acileylem.org.tr

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

Tahir Elçi İçin Adalet!

Hayatını hakikat, adalet ve insan haklarına adanmış insan hakları savunucusu Av. Tahir Elçi 28 Kasım 2015'te Diyarbakır'da "silah, çatışma, operasyon istemiyoruz" taleplerini dile getirdiği bir basın açıklamasının hemen ardından vurularak öldürüldü. Onu kimin öldürdüğü ve niye öldürdüğü hala belirsizliğini koruyor. Olayın hemen ardından kapsamlı bir olay yeri incelemesi gerçekleştirilmedi ve olay yeri emniyet altına alınmadı. Adalet Bakanı'ndan Tahir Elçi'nin ölümüyle ilgili etkin, kapsamlı ve tarafsız bir soruşturma gerçekleştirilmesini talep ediyoruz.

DEVAM EDEN ACİL EYLEMLER

SURİYELİ MÜLTECİ F.M. BİR YILDIR HAVALİMANINDA GÖZALTINDA TUTULUYOR

Suriyeli mülteci F.M. 15 Mart 2015'ten bu yana Atatürk Havalimanı'nda 24 saat boyunca yapay ışıkla aydınlatılan, yataksız ve mahremiyet için uygun olmayan "Sorunlu Yolcular Odası'nda" insanlık dışı şartlarda gözaltında tutuluyor. Türkiye yetkililerinden F.M.'yi gözaltından derhal salıverilmesini ve ona Geçici Koruma Statüsü verilmesini, F.M.'nin Suriye'ye geri gönderilmemesini - veya "gönüllü" geri dönmeye zorlanmamasını talep ediyoruz.

SURİYELİ MÜLTECİ M.K. HAVALİMANINDA GÖZALTINDA KEYFİ BİR ŞEKİLDE TUTULUYOR

Suriyeli mülteci M.K. 9 Kasım 2015'ten beri Sabiha Gökçen Havalimanı'nda insanlık dışı şartlarda keyfi bir şekilde gözaltında tutuluyor. Hayatının tehlike altında olduğu Suriye'ye geri gönderilme tehlikesi altında. Devamlı yapay ışığa maruz kaldığı için gözleri zarar gördü ve tıbbi bakıma ihtiyacı var. Türkiye yetkililerini M.K.'yı serbest bırakmaya ve ona Geçici Koruma Statüsü vermeye, Ürdün'e ya da Suriye'ye geri gönderilmemesini veya "gönüllü" geri dönmeye zorlanmamasını ve ihtiyaç duyduğu tıbbi bakıma erişimini sağlamaya çağırıyoruz.

SONA EREN ACİL EYLEMLER

SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI KISMEN KALDIRILDI, İNSANLAR HALA TEHLİKE ALTINDA

Güvenlik güçlerinin YDG-H'a yönelik operasyonlarını yoğunlaştırdığı Diyarbakır'ın Sur ilçesi dahil Güneydoğu'daki ilçelerde Aralık'tan beri bölge sakinlerini evlerine hapseden genişletilmiş ve kesintisiz sokağa çıkma yasaklarının neden olduğu insan hakları ihlallerinin durdurulması çağrısıyla İçişleri Bakanı ve Başbakan'a yönelik bir acil eylem çağrısı başlattık. Yetkililerden dolaşım özgürlüğünü keyfi şekilde kısıtlamalarını ve yasaklı bölgelerde yaşayan sakinlerin temel hizmetlere erişimlerini sağlamalarını talep ettik. Yetkilileri, ölüm veya ciddi yaralanma tehdidi halleri dışında ateşli silahlar kullanmamaya çağırıyoruz.

CİZRE'DE YARALILAR MAHSUR VE ACİL TIBBİ BAKIM İHTİYACI İÇİNDE

Sırnak'ın Cizre ilçesinde yaralı yaklaşık 24 kişi bir binanın bodrumunda mahsur bulunuyordu. Bazıları ciddi şekilde yaralı ve acil tıbbi bakıma ihtiyaçları vardı. Cizre, polis ve ordunun silahlı grup Yurtsever Devrimci Gençlik Hareketi'ne (YDG-H) yönelik operasyonlar başlatmasını takiben 14 Aralık'tan bu yana 24 saatlik sokağa çıkma yasağı altında bulunuyordu. 27 Ocak'ta bir acil eylem başlatarak yetkililerden yaralıların bulunduğu binaya derhal ambulans erişimi sağlamalarını ve tüm yaralılara gerekli tüm acil ve diğer tıbbi tedaviyi sağlamalarını talep ettik.

Aktivizm ve Etkinlikler

// Aktivizm ve Etkinlikler // Aktivizm ve Etkinlikler // Aktivizm ve Etkinlikler //

CEZASIZLIK: TÜRKİYE'DE BİR DEVLET GELENEĞİ

Muş aktivist grubumuz 12 Mart'ta "Cezasızlık: Türkiye'de bir devlet geleneği" konulu bir panel düzenledi. Panelde Uluslararası Af Örgütü Kampanyalar ve Savunuculuk Direktörü Ruhat Sena Akşener ile Türkiye'de cezasızlık kültürünü genel hatlarıyla konuştuk ve özellikle son dönemde güneydoğuda yaşanan çatışmalarda yargısız infazlar ve cezasızlığı ele aldık. Ardından Gazeteci Gökçer Tahincioğlu'nun katılımıyla devlet şiddeti ve cezasızlık konusunu çocuklara yönelik suçlarda cezasızlığa da değinerek konuştuk. Av. Eren Keskin ile kadınlara yönelik cinsel şiddet suçlarını ve Gazeteci İsmail Saymaz ile Türkiye'de polis şiddetini cezasızlık sorunu bağlamında değerlendirdik.

TAHİR ELÇİ ANISINA "AŞILAMAYAN VİRAJ: CEZASIZLIK"

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi ve AÜ SBF İnsan Hakları Merkezi Türkiye'de yaşanan cezasızlık sorunu üzerine her yıl ortak bir konferans düzenliyor. Bu seneki "Aşılamayan Viraj: Cezasızlık" konferansımız 28 Kasım 2015 tarihinde kaybettiğimiz Türkiye'de faili meçhuller, işkence, özellikle yaşam hakkı ihlalleri ve cezasızlık konularında çok değerli çalışmalar yapmış, ülkenin en önemli insan hakları savunucularından ve hukukçularından Tahir Elçi'nin anısına gerçekleştirildi. Konferans iki farklı panel olarak yapıldı. "Bir İnsan Hakları Savunucusunun Ardından: Tahir Elçi" başlıklı ilk panele Ruhat Sena Akşener, Sezgin Tanrıkulu, Meral Danış Beştaş ve Sema Kılıçer katıldı. İkinci oturum, "Geçmişten Bugüne Türkiye'de Devlet Şiddeti ve Cezasızlık" Özkan Ağa, Feray Salman, Kemal Göktaş, Erkan Şenses ve Emma Sinclair-Webb'in sunumları ile gerçekleşti. Konferans ayrıca u-stream üzerinden canlı yayın olarak paylaşıldı.

"HAKLAR İÇİN YAZ" ETKİNLİKLERİ

2015 yılında küresel kampanyamız "Haklar için Yaz" kapsamında Türkiye Şubesi olarak TCK 301'den hapis cezası alan insan hakları savunucusu Eren Keskin, Yunanistan'da homofobik ve ırkçı saldırıya uğrayan Kostas ve sevgilisi ile tweetleri nedeniyle haksız yere yargılanan Malezyalı karikatürist Zunar için kampanyalar yürüttük. Ankara, Diyarbakır, İstanbul, İzmir ve Muş'taki aktivist gruplarımız özellikle İnsan Hakları Haftası'nda olmak üzere etkinlikler ve stant çalışmaları düzenleyerek imza kampanyaları yürüttü. Ankara aktivist grubumuz 22 Aralık'ta Tayfa Kitapkafe'de bir Mektup Yazma Maratonu düzenledi ve hem yetkililere hem de mağdurların kendilerine mektuplar yazdı. Her yıl Aralık ayında düzenlediğimiz bu kampanyaya Türkiye'den 5000'e yakın imza toplandı, 50 mektup yazıldı.

ve LGBTİ haklarını Hrnt Dink Vakfı'ndan Nuran Ağan ve Kaos GL'den Av. Yasemin Öz ile konuşmak üzere bir söyleşi düzenledi. Söleşinin ardından "Haklar için Yaz" kapsamında haklarında imza kampanyaları yürüttüğümüz Av. Eren Keskin, Kostas ve sevgilisi ile Malezyalı karikatürist Zunar için dayanışma mesajları yazıldı.

"BENİM ÇOCUĞUM" BELGESEL GÖSTERİMLERİ

Çocukları LGBT (Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans) olan Türkiyeli bir grup anne ve babaya odaklanarak, bu cesur ve ilham veren ebeveynlerin hikayelerini seyirciye taşıyan "Benim Çocuğum" uzun metrajlı belgesel filmin gösterimini 2015 yılında Ankara'da ve Van'da gerçekleştirdik. Ankara aktivist grubumuzun Nefret Suçu Mağduru Transları Anma Günü kapsamında 22 Kasım'da Tayfa Kitapkafe'de gerçekleştirdiği gösterimin ardından LİSTAG (LGBTİ Aileleri ve Yakınları Derneği) ebeveynlerinden Ümuhan Kıyan ve Günseli Dum ile söyleşi gerçekleştirildi. Diğer iki gösterimi VAKAD, AhTamara LGBTİ, LİSTAG, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi ile ortaklaşa Van'da gerçekleştirdik. Gösterimlerin ardından gerçekleştirdiğimiz söyleşilerde konuklarımız LİSTAG ebeveynlerinden Şule Ceylan ve Züleyha Baransel'di.

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ VE TCK 301

Türkiye'de ifade özgürlüğü hakkı açısından en sorunlu kanun maddelerinden biri olan TCK 301, ifade özgürlüğünü doğrudan ve kabul edilemez bir biçimde kısıtlamaya devam ediyor. Ankara aktivist grubumuz İnsan Hakları Haftası kapsamında 12 Aralık'ta "Türkiye'de İfade Özgürlüğü ve TCK 301" konulu bir panel düzenleyerek bu maddeyi ve ifade özgürlüğü hakkına getirdiği sınırlamaları Av. Oya Aydın ve Av. Genco Yıldırım'ın katılımıyla bir kez daha masaya yatırdı. Etkinlik sırasında Av. Eren Keskin için yürüttüğümüz kampanyaya imza toplandı.

TÜRKİYE'DE İNSAN HAKLARI:

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ VE LGBTİ HAKLARI
İstanbul aktivist grubumuz 10 Aralık İnsan Hakları Günü'nde ifade ve basın özgürlüğünü

TOPLUMSAL CİNSİYET VE ŞİDDET:

FARKLI MÜCADELELER, FARKLI YÖNTEMLER
Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele Günü kapsamında 26 Kasım'da Beyoğlu Cezayir Toplantı Salonu'nda "Toplumsal Cinsiyet ve Şiddet: Farklı Mücadeleler, Farklı Yöntemler" başlıklı bir panel düzenledik. Konuklarımız Av. Eren Keskin, Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı (Türkiye İnsan Hakları Vakfı), Yeşim Başaran (Lambda İstanbul LGBTİ Dayanışma Derneği) ve Hilal Esmer (Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği) toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı gerçekleştirdikleri çalışmalarını ve deneyimlerini paylaştı. watch?v=nYD2GG0jvU&feature=youtu.be
İzmir Aktivist Grubu #YollardakiHaklar kampanyamızın görünürlüğünü arttırmak için 19 Aralık'ta stencil atölyesi yaptı ve daha sonra sokaklarda stencil çalışması gerçekleştirdi.

NEFRETE İNAT YAŞASIN HAYAT

Ankara aktivist grubumuz 20 Kasım Nefret Suçu Mağduru Transları Anma Günü kapsamında "Nefrete İnat Yaşasın Hayat", "Homofobi ve Transfobiye Karşı Acil Yasa!", "Trans Hakları İnsan Haklarıdır!", "Nefret Cinayetlerine Son" ve "Trans Cinayetleri Politikadır" sloganlarıyla Twitter'da bir fotoğraf eylemi gerçekleştirdi. 22 Kasım'da ise LİSTAG üyelerinden Ümuhan Kıyan'ın

ve Günseli Dum'un da katılımıyla Benim Çocuğum film gösterimi ve söyleşi gerçekleştirdi.

BENİM BEDENİM BENİM HAKLARIM!

Kadına yönelik şiddetle mücadele haftası kapsamında 24 Kasım'da İstanbul ofisimizde Nurgül Öz ve Efsun Sertoğlu'nun kolaylaştırıcılığı ile "Lezbiyen Cinsel Sağlığı Atölyesi" düzenledik. Atölye, lezbiyen cinselliği ile ilgili mitler ve gerçekler, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar, gebeliği önleyici yöntemler, kegel egzersizi, meme ve rahim ağzı kanserleri ile ilgili bilgi aktarımı şeklinde yürütüldü. Aynı çalışma 12 Aralık'ta Kaos GL'nin Ankara'da düzenlediği Ayrımcılık Karşıtı Sempozyum'da da gerçekleştirildi.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü için İstanbul ve İzmir'de yapılan yürüyüşe aktivistlerimiz katıldı. Yürüyüş öncesinde ofiste aktivistlerimiz birlikte dövizler hazırladı.

Cinsel sağlık ve üreme sağlığı alanında çalışmalar yürüten Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı'nın; her yıl Kasım ayında, kendi çalışma alanından hareketle seçtiği bir konu etrafında planladığı Kasım Toplantıları bu yıl "Cinsel Haklar/ Üreme Hakları: Kim İçin, Nerede, Nasıl?" başlığı ile yapıldı ve Begüm Başdaş panele katılarak çalışmalarımız kapsamında sunum yaptı. 29 Kasım'da da International Republican Institute tarafından Abant'da düzenlenen Kadın Siyaset Akademisi'nde siyasi parti üyesi olan genç kadınlara yönelik Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele konusunda eğitim verdik.

Ayrıca Diyarbakır aktivist grubumuz ile 27 Aralık'ta buluştuk ve toplumsal cinsiyet ve cinsellik üzerine bir iç eğitim düzenledik.

#YollardakiHaklar

İzmir aktivist grubumuz 7 Kasım'da Elsa (Genç Hukukçular Derneği)'nden gelenlerle birlikte mülteci hakları alanında temel kavramların tartışıldığı bir iç eğitim çalışması düzenledi.

28 Kasım'da yine Elsa ile birlikte Göç ve Göç Hukuku başlıklı bir panel düzenledi. Panele Taner Kılıç, Pırl Erçoban ve Eda Bekçi panelist olarak katıldı.

İzmir aktivist grubumuzdan Dilan Taşdemir mülteci hakları alanında farkındalık yaratmak amacı ile "Story of Sedra" başlıklı bir kısa video çalışması hazırladı ve sosyal medyadan video yayınlattı. <https://www.youtube.com/watch?v=ddsiURyZww>

İstanbul aktivist grubumuz da sokaklarda mülteci hakları alanında farkındalık yaratmak için 4 Aralık'ta balonlarla bir flash mob eylem düzenledi. Daha sonra bu balonlar sokaklarda insanlara dağıtıldı. Eylemin videosu hazırlandı: <https://www.youtube.com/>

Sizi
Ululararasi Af Örgütü
adına insan hakları
ihlalleri konusunda
acil eyleme çağırıyorum.
acileylem.org.tr
adresini ziyaret edin,
bir mektup da
siz imzalayın.